

A közvetítói szerzési jutalék visszatérítési kötelezettségének teljesítése alóli esetleges mentesítésre vonatkozó szabályozás a 109/2010. (IV. 9.) Korm. rendelet alapján

A Társaság állásfoglalás iránti kérelmet nyújtott be a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéhez (**Felügyelet**) a pénzügyi szolgáltatást közvetítő közvetítói díjáról szóló 109/2010. (IV. 9.) Korm. rendelettel (**Rendelet**) kapcsolatos egyes kérdések vonatkozásában.

I. A JOGKÉRDÉS

A Társaság kérelmében arra keresi a választ, hogy a Rendelet lehetőséget ad-e arra, hogy a pénzügyi intézmény előre meghatározott és a közvetítói szerződésben rögzített esetekben két éven belül mentesítse a közvetítőt a szerzési jutalék visszatérítési kötelezettsége alól, vagy erre a pénzügyi intézménynek két éven belül semmilyen körülmények között sincs lehetősége.

II. A FELÜGYELET ÁLLÁSPONTJA

A Rendelet 3. §-a az alábbi előírást tartalmazza:

(1) A pénzügyi intézmény, pénzforgalmi intézmény és a közvetítő közötti szerződést írásban kell megkötni.

(2) A pénzügyi intézmény, pénzforgalmi intézmény és a közvetítő közötti szerződésnek tartalmaznia kell legalább a közvetítő részére fizetendő közvetítói díj

a) formáját,

b) mértékét,

c) kifizetésének feltételeit, különös tekintettel a fenntartási jutalék kifizetésének alapját képező minőségi követelményekre és

d) esedékességének időpontját, ütemezését.

(3) A (2) bekezdésben foglaltakon kívül az 5. és 6. §-ban meghatározott termékcsoportoknál a közvetítővel kötött szerződésnek tartalmaznia kell a közvetítói díj közvetítő általi visszatérítésére való kötelezettség feltételeit, megszűnésének időpontját, ami nem lehet korábbi mint a szerzési jutalék esedékességétől számított két év és a közvetítói díj visszatérítésére vonatkozó kötelezettség alóli mentesítés feltételeit.

Ahogy az a fenti definícióban kiemelésre került, az állásfoglalással érintett jogszabályhely tagmondatait egy „és” kötőszó kapcsolja össze. A pénzügyi intézmény és a közvetítő között megkötendő szerződésnek tehát a Rendelet 3. § (3) bekezdése értelmében az alábbi elemeket kell tartalmaznia:

a) a közvetítói díj közvetítő általi visszatérítésére való kötelezettség feltételeit,

b) a közvetítói díj közvetítő általi visszatérítésére való kötelezettség megszűnésének időpontját, ami nem lehet korábbi, mint a szerzési jutalék esedékességétől számított két év és

c) a közvetítói díj visszatérítésére vonatkozó kötelezettség alóli mentesítés feltételeit.

A Felügyelet álláspontja szerint a mentesítés egy olyan jogi lehetőség, amely azt a célt szolgálja, hogy egy adott kötelezett adott kötelezettsége részben vagy egészben a – jogosult engedélyével és feltételeivel – megszüntetésre kerüljön olyan időpontban, amikor még a kötelelem más ok miatt fennállna. A „mentesítés” kifejezés általános értelmezéséből, valamint a tagmondatokat összekapcsoló „és” kötőszóból az vezethető le, hogy van lehetőség a közvetítói díj visszatérítésére vonatkozó kötelezettség alóli mentesítésre a szerzési jutalék esedékességétől számított két éven belül is. A Felügyelet álláspontja szerint ugyanis

amennyiben a jogalkotó szándéka az lett volna, hogy a mentesítésre ne kerülhessen sor a két éves időintervallumon belül, úgy a fenti c) pontban részletezett tagmondathoz is hozzá kellett volna fűznie az ezzel kapcsolatos előírást. A Rendelet azonban – a fenti b) pontban írtak szerint – csak a megszűnés lehetőségéhez kapcsolódva mondja ki, hogy az nem lehet korábbi, mint a szerzési jutalék esedékességétől számított két év. Ezért álláspontunk szerint a Rendelet 3. § (3) bekezdéséből következően a mentesítésre két éven belül is sor kerülhet.

Lényeges szempont azonban, hogy a mentesítésre csak egy pontosan körülhatárolt konkrét, objektív (pl. az ügyfél halála) és a díj-visszafizetési kötelezettség megszűnéséhez képest szűkebb esetkörben legyen lehetősége a pénzügyi intézménynek, amely esetköröket a pénzügyi intézmény és a közvetítő között fennálló szerződésnek világosan és részletesen tartalmaznia kell.

Figyelembe kell venni továbbá azt, hogy a mentesítés esetköreinek meghatározása nem jelentheti a Rendelet 3.§ (3) bekezdésében megjelenő jogalkotói cél (ti. a közvetítői díj visszatérítési kötelezettség fenntartása) érvényesülésének megkerülését.